

Ön Lisans ve Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Başarılarına Etki Eden Faktörler: Atatürk Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Üzerine Bir Araştırma

Reşat KARCIOĞLU (*)

Ensar AĞIRMAN (**)

Muhammet ÖZCAN (***)

Öz: Bu çalışmada; Atatürk Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi ön lisans ve lisans öğrencilerinin Genel Muhasebe dersi başarılarına ve Genel Not Ortalamalarına etki eden faktörler araştırılmıştır. Çalışmada Açık Öğretim Fakültesine kuruluşundan bu yana kayıt yaptıran 158.927 öğrenciden genel muhasebe dersi alan 15.424 öğrenciye ait veriler nitel iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığını ortaya koyan Ki-Kare testi kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre cinsiyet ve kuşak faktörlerinin etkili oldukları gözlemlenmiştir. Ön Lisans öğrencileri Lisans öğrencilerine nispeten daha başarılı, ticaret meslek lisesi mezunları diğer lise mezunlarına göre ise daha başarısızdırlar. İkinci üniversite kapsamında öğrenim gören İİBF mezunu/öğrencisi olan öğrenciler diğer fakülte mezunu/öğrencilerine göre daha başarılıdırlar.

Anahtar Kelimeler: Açık Öğretim, Genel Muhasebe, Ki-Kare Testi

Factors Affecting the Success of the Two Year Degree and Bachelor Degree Students Taking Financial Accounting Courses: A Research on Atatürk University Open Education Faculty

Abstract: In this study, factors that affect the Financial Accounting course success and Grade Point Average of two year degree and bachelor degree students at the Open Education Faculty, Atatürk University are analyzed. Data was collected from 158.927 students who have registered since the establishment of the Open Education Faculty, among those students 15.424 students who have taken financial accounting course were selected and chi-square which reveals the relationship between two qualitative variables was applied. According to the results it was observed that the gender and generation are effective factors. Two year degree students are more successful than bachelor degree students and vocational high school graduates are less successful than the other high school graduates. FEAS graduates/students who are studying in the context of second university are more prospering than the other faculty graduates/students.

Keywords: Open Education, Financial Accounting, Chi-Square Test

*) Prof. Dr., Atatürk Üniv. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü (e-posta: rkarci@atauni.edu.tr)

**) Yrd. Doç. Dr., Atatürk Üniv. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü. (e-posta: ensaragirman@atauni.edu.tr)

***) Araş. Gör., Atatürk Üniv. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü. (e-posta: muhammetozcan@mail.com)

Makale Geliş Tarihi: 01.06.2016
Makale Kabul Tarihi: 29.11.2016

I. Giriş

Yükseköğretime erişimin ekonomik refah seviyesinin ve yaşam kalitesinin geliştirilmesinde gerekli bir unsur olduğu dikkate alındığında, bu durum artan eğitim ihtiyacının giderilmesini zorunlu kılmaktadır. Giderek daha da hızlı bir şekilde değişen bir dünyaya adım attığımız düşünüldüğünde, toplumdaki bireylerin neredeyse sürekli olarak yeni bilgi ve beceri kazanmak zorunda olması kaçınılmaz bir hal almaktadır (<http://www.oecd.org>).

Toplumda oluşan bu yeni bilgi ve beceri kazanım gerekliliğini en iyi karşılayan sistemlerden birini hiç kuşkusuz “Açık Öğretim” yöntemi oluşturmaktadır. Bireylerine eşit ve demokratik eğitim olanaklarını sunmak isteyen toplumlar ve eğitim kurumlarının kullandıkları uzaktan eğitim ve açık öğretim teknikleri geleneksel öğrenme-öğretme yöntemlerindeki sınırlılıklar nedeniyle sınıf içi etkinliklerin yürütülme olanağı bulunmadığı durumlarda eğitimciler ile öğrenciler arasında iletişim ve etkileşimin özel olarak hazırlanmış öğretim üniteleri ve çeşitli ortamlar yoluyla belli bir merkezden sağlanmasıdır.

Açık Öğretim sistemleri kullanılarak aktarılan dersler arasında yer alan Genel Muhasebe, alan itibarıyla bilgi seviyesini artırmak isteyen öğrencilerin almaları gereken zorunlu dersler arasında yer almaktadır. Muhasebe, işletme içi olaylar ve işletmeler arası karşılıklı ilişkiler nedeniyle ortaya çıkan değer hareketlerini kaydeden, sınıflandıran ve anlamlı bir biçimde özetleyerek, varılan sonuçları yorumlayan ve böylece işletme ilgililerine amaçlarına uygun yararlı bilgiler sağlayan bilimdir (Sürmen, 1992: 1). Muhasebenin sahip olduğu bu önemli fonksiyonlarından ötürü muhasebe eğitimi alanında gerçekleştirilen araştırmalar da büyük önem arz etmektedir.

Bu çalışmada; Atatürk Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi ön lisans ve lisans öğrencilerinin Genel Muhasebe dersi başarılarına etki eden faktörler araştırılmıştır. Çalışmada Atatürk Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesine faaliyete başladığı 2011-2012 akademik yılı ile 2015-2016 akademik yılı arasında kayıt yaptıran 158.927 öğrenciden genel muhasebe dersi alan 15.424 öğrenciye ait veriler kullanılmıştır. Bu amaç doğrultusunda çalışma dört bölüme ayrılmıştır. İkinci bölümde, açık öğretimin önemine ve ile ilgili tanımlamalara kısaca yer verilmekte, dünyada ve Türkiye’de açık öğretim tarihine değinilmektedir. “Uygulama” başlıklı üçüncü bölümde, çalışmanın uygulama kısmına ait olan metodolojik altyapı ve veri seti tanıtılmakta; uygulama bulgularına yer verilmektedir. Çalışma, genel bir değerlendirmenin yapıldığı sonuç bölümüyle bitmektedir.

II. Açık Öğretim Eğitimi

Uzaktan eğitim ve açık öğretim sıklıkla birbiriyle karıştırılan kavramlardır. Temelde uzaktan eğitim öğrenci ile öğretmenin zaman ve mekan olarak ayrılmış olması durumunu ifade ederken, açık öğretim genellikle yüksek öğretimde kullanılan ve önceden organize

edilmiş, gönüllü ya da zorunlu öğrenme süreçlerini içeren bir eğitim sistemi olarak tanımlanmaktadır (Erturgut, 2008: 80).

Açık Öğretim, örgün eğitim sisteminden farklı olarak, kampüse gelme zorunluluğunun olmadığı, derslerin bilgisayar, televizyon vb. kitlesel iletişim araçları vasıtasıyla tamamen sanal ortamda, canlı ve interaktif olarak aktarıldığı, öğrencilerin istediği zaman bunları tekrar tekrar gözden geçirebileceği eğitiminin adıdır (<http://auzef.istanbul.edu.tr>).

Açık öğretim bir diğer ifade ile öğretim elemanı ve öğrencilerin mekânsal kısıtlamalar olmaksızın ders malzemesi, aktarımı ve etkileşiminin teknolojiden yararlanılarak gerçekleştirildiği eğitim biçimidir (Çukadar ve Çelik, 2003: 2)

Genel anlamda değerlendirildiğinde “açık öğretim” geleneksel eğitim kurumlarının eğitim sunmayı öngörmediği kişilere, uzaktan öğretim teknikleriyle kendi kendine öğrenmeye uygun olarak hazırlanmış ders kitapları ve diğer açık öğretim ders materyalleri vasıtasıyla her düzeyde eğitim vermeyi amaçlayan bir eğitim yaklaşımıdır (Mutlu ve diğ. 2014, 1).

Yapılan açık öğretim tanımlarından böyle bir eğitimin çeşitli fırsatlar sunduğu anlaşılmaktadır. Bunlardan bazıları şöyle özetlenebilir (Kaya, 2002: 19-20);

- İnsanlara değişik eğitim seçenekleri sunma,
- Fırsat eşitsizliğini minimuma indirme,
- Standart bir eğitim programının sağlanması,
- Eğitimde maliyet avantajı sunması,
- Eğitimde niteliğin artırılması,
- Öğrenciye serbestiyet sağlanması,
- Öğrenciyi sınıf ortamında öğrenim görmeye zorlamama,
- Bireysel öğrenmeyi sağlama,
- Alanında uzman olan kişilerden daha fazla bireyin faydalanmasını sağlama,
- Başarının aynı koşullarda belirlenmesini sağlama,
- Belli bir zamanda ve belli bir kapalı alanda bulunma zorunluluğunu ortadan kaldırmadır.

Görüldüğü üzere açık öğretim bireylere birçok yönden önemli fırsatlar sunmaktadır. Sağladığı fırsatların ve imkânların yanı sıra açık öğretim sisteminin bazı eksiklikleri de göze çarpmaktadır. Bu eksiklikler arasında;

- Yüz yüze eğitim ilişkilerinin kolay sağlanamaması,
- Öğrencilerin sosyalleşmelerinin engellenmesi,
- Kendi kendine öğrenme alışkanlığı olmayan öğrencilere yeterince yardım sağlayamama,
- Uygulamaya dönük derslerden yeterince yararlanamama,
- Beceri ve tutuma yönelik davranışların gerçekleştirilmesinde etkili olamama,
- İletişim teknolojilerine bağımlı olma gibi eksiklikler sıralanabilmektedir.

Sahip olduğu avantajlar ve dezavantajlar göz önüne alındığında Açık Öğretim sisteminin birçok bireyin eğitim ihtiyacı için uygun bir yöntem olduğu ortaya çıkmaktadır. Nitekim dünyada ve Türkiye’deki örnekleri incelendiğinde açık öğretim sistemine olan

talebin teknolojik ilerleme ile daha da geliştiği görülmektedir. Tablo 1’de Yüksek Öğrenim Kurumu’nun yayınladığı istatistiki verilere göre 2014-2015 akademik yılında Açık Öğretime kayıtlı öğrenci sayıları görülmektedir.

Tablo 1. 2014-2015 Eğitim-öğretim yılı Ön Lisans ve Lisans eğitimi alan öğrenci sayıları

Lisans					
	Örgün Öğretim	İkinci Öğretim	Açık öğretim	Uzaktan Eğitim	Toplam
Erkek	722.148	232.990	1.501.161	9.507	2.465.806
Kadın	751.719	190.835	1.301.903	10.688	2.255.145
Toplam	1.473.867	423.825	2.803.064	20.195	4.720.951
Ön Lisans					
Erkek	360.381	189.340	498.103	14.999	1.062.823
Kadın	250.583	95.727	594.048	10.581	950.939
Toplam	610.964	285.067	1.092.181	25.580	2.013.762

Kaynak: <https://istatistik.yok.gov.tr/>

Tablo 1’deki veriler değerlendirildiğinde hali hazırda yükseköğretimde 4 yıllık lisans eğitimi alan öğrenci sayısının %77’sini Açık Öğretim öğrencileri oluşturmaktadır. Yine ön lisans eğitimi alan toplam 2.013.762 öğrenciden 1.092.181 (%54,2) öğrenci eğitimlerini Açık Öğretim Fakülteleri kanalı ile almaktadırlar. Bu durum Türkiye’deki açık öğretim sisteminin üstlendiği rolü açıklama noktasında önemlidir. Türkiye’de Açık Öğretim Sisteminin öncüsü konumunda olan Anadolu Üniversitesine ilave olarak son yıllarda faaliyete geçen Atatürk Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi Açık Öğretim Fakülteleri’nde açık öğretimde çeşitliliği artırma adına eğitim hizmetleri sunmaktadırlar.

A. Muhasebe Eğitimi Etkileyen Faktörler ile İlgili Çalışmalar

Demir ve Çam 2006 yılında yaptıkları çalışmalarında muhasebe bölümü öğrencilerinin muhasebe dersinde başarılarını olumsuz olarak etkileyen faktörleri 113 öğrenci ile yüz-yüze anket yöntemi kullanarak incelemişlerdir. Öğrenciler başarılarını etkileyen en önemli faktör olarak önceki bilgilerin yeterli olduğu düşüncesi ile derslerin yürütülmesi olarak ifade etmişlerdir. Ayrıca, muhasebecilik mesleğine ilgi duyulmaması da başarıyı olumsuz olarak etkileyen faktör olarak ortaya konulmuştur. Karasioğlu ve Duman 2011 yılında yaptıkları çalışmalarında muhasebe eğitimi etkileyen faktörleri; Ekonomik gelişmeler, Teknolojik gelişmeler, Yönetim faktörü, Öğretim elemanı faktörü ve Öğrenci faktörü olarak ifade etmişlerdir.

Erol ve Erkan 2008 lisans düzeyinde muhasebe eğitimi alan öğrencilerin başarılarını etkileyen faktörleri belirlemek için Biga İİBF İşletme Bölümünde öğrenim gören 219 öğrenci ile anket çalışması yapmışlardır. Ticaret lisesi mezunu olan öğrencilerin muhasebe derslerinde daha başarılı oldukları ve eğitim kurumunun fiziki şartlarının yetersiz olmasının muhasebe ders başarısını etkilediği sonucuna ulaşmışlardır. Çankaya ve Dinç 2009 PowerPoint ve Klasik Usulde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrenciler Arasındaki Farklılıkların Tespiti: Karadeniz Teknik Üniversitesinde Bir Araştırma isimli çalışmalarında 600 öğrenci klasik usulde ve Powerpoint ile ders gören şekilde iki gruba ayrılmış ve 16 haftalık muhasebe eğitiminden sonra anket yapılmıştır. Sonuç olarak, powerpoint ile eğitim gören öğrencileri klasik usul ile eğitim gören öğrencilere göre daha başarılı oldukları ve ders ile ilgili olumlu düşüncelere sahip olduklarını tespit etmişlerdir.

Sayın, Yeğinboy ve Tektüfekçi 2005 yaptıkları çalışmada muhasebe ve finansman derslerinde verilen eğitimin etkinliğini, öğrenci ve alt yapı bakımından ölçmeye ve değerlendirmeye çalışmışlardır. Sonuç olarak, lisans programlarındaki öğrenci sayılarının fazla olmasının etkin bir eğitimin sağlanmasını önlediği ve öğretim üyelerinin kalabalık sınıflarda ders vermesi sonucunda eğitimin kalitesinin ciddi anlamda etkilenmesine sebep olduğunu iddia etmişlerdir.

III. Araştırmanın Amacı, Kapsamı ve Uygulanan Yöntem

Araştırmanın amacı, kapsamı, uygulanan yöntem ile hipotezlerimiz ve analiz sonucunda elde edilen veriler bu bölümde başlıklandırılmaktadır.

A. Araştırmanın Amacı, Kapsamı ve Sınırları

Atatürk Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi'nde öğrenim gören ve görmekte olan ön lisans ve lisans öğrencilerinin Genel Muhasebe dersindeki ve genel not başarılarına etki eden faktörlerin araştırılması amaçlanmaktadır.

Araştırmanın kapsamını Atatürk Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi'nde öğrenim gören ve görmekte olan ön lisans ve lisans öğrencileri oluşturmuştur. Araştırma grubuna ait cinsiyet, yaş, mezun olunan lise, üniversiteye kayıt şekli, okumakta olduğu bölüm türü, ikinci üniversite kapsamında öğrenim görenlerin bölümleri, Genel Muhasebe dersinden aldıkları notlar ve genel not ortalamaları bilgilerine ulaşılmıştır. Veriler SPSS 20.0 programı yardımıyla ki kare testine tabi tutulmuştur.

B. Araştırmanın tanımlayıcı istatistikleri

Araştırmaya ait istatistiki veriler Tablo 2'de gösterilmektedir.

Tablo 2. Araştırmanın tanımlayıcı istatistikleri.

Cinsiyet	Sayı	%
Erkek	7126	47,3
Kadın	7955	52,7
Toplam	15081	100
Kuşaklar		
1946-1964	104	0,7
1965-1980	2003	13,3
1981-2000	12974	86

Toplam	15081	100
Öğrenim Türü		
Ön Lisans	13569	90
Lisans	1512	10
Toplam	15081	100
Kayıt Şekli		
İkinci Üniversite	5466	36,2
İlk Üniversite	9615	63,8
Toplam	15081	100
İkinci Üniversite İçin Kayıt Yaptıran Öğrencilerin Geldiği Fakülteler		
İİBF	13700	90,8
Diğer	1381	9,2
Toplam	15081	100
Mezun Olunan Lise Türü		
Diğer Liseler	14385	95,4
Ticaret Meslek Liseleri	696	4,6
Toplam	15081	100

C. Araştırmada Uygulanan Yöntem

Araştırmada yöntem olarak Ki-Kare testi kullanılmıştır. Ki-Kare testi nitel iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığı araştırılırken kullanılmaktadır (Güngör, Bulut; 2008: 85). Çapraz tablo (cross-tabulation) bu olaylar ile ilgili gözlenen frekansları gösteren iki yönlü tabloya denir.

H_0 :“İki olay birbirinden bağımsızdır, birbirlerini etkilememektedirler, ilişkili değildir” derken,

H_1 :ise “Olaylar birbirinden bağımsız değildir” şeklindedir. (Karagöz, 2010: 28) Çapraz tablo analizi ile iki kategorik (isimsel veya dereceli) değişken arasındaki ilişki incelenebilir, örneğin, etnik köken ve bölge arasında bir ilişkinin olup-olmaması durumu çapraz tablo analizi yardımıyla ortaya konulabilir. Çapraz tablo analizinin temel varsayımı kullanılan değişkenlerin normal dağılım göstermeye bileceği ve örneklem sayısını küçük olduğu durumlarda kullanılmalıdır. Çapraz tablolar analizi kullanım amacı olarak üçe ayrılabilir:

1. Bir değişkenin bir başka değişken üzerindeki etkisini göstermek,
2. Bir grubun dağılımını belirlemek,
3. Çaprazlanan değişkenler sonucu ortaya çıkan alt grupların bütün içindeki dağılımını belirlemektir. (Özbay: 2008, 461-467)

Bu araştırmanın bağımsız değişkenleri; cinsiyet, kuşaklar, öğrenim türü, kayıt şekli, ikinci üniversite kapsamında gelen öğrencilerin fakülteleri, mezun olunan lise türü; bağımlı değişkenler ise, dersten başarılı olmak ve genel not ortalamasından başarılı olmak. Ders ve genel not ortalamasında 2.00 ve üzeri nota sahip öğrenciler başarılı, 2.00'nin altında nota sahip öğrenciler başarısız kabul edilmiştir.

1. Araştırmanın Hipotezleri

Gerçekleştirilen araştırma ile ilgili olarak aşağıda verilen hipotezler alternatif hipotezlerdir. Hipotezler cinsiyet, kuşak, mezun olunan lise türü, ikinci üniversite kapsamında kayıt yaptıрма veya ilk defa bir yükseköğrenim kurumunda okuma, ön lisans veya lisans öğrencisi olma, ikinci üniversite kapsamında okuyanların İİBF öğrencisi/mezunu olup olmamalarının genel muhasebe dersi başarısına ve genel not ortalamasına etkilerini araştırmaktadır.

H₀: Cinsiyet Genel Muhasebe dersinde başarıyı etkilememektedir.

H₁: Cinsiyet Genel Muhasebe dersinde başarıyı etkilemektedir.

Tablo 3. Cinsiyet ile Genel Muhasebe Dersi Başarı Durumu

Başarı Durumu	Kadın	%	Erkek	%	Sonuç	Ki-Kare	
						K ²	P
Başarılı	5140	72,1	5857	73,6	HoRed	4,263	0,039
Başarısız	1986	27,9	2098	26,4			
Toplam	7126		7955				

Analiz sonuçları neticesinde kadın öğrencilere ilişkin başarı yüzdelerinin, erkek öğrencilerin başarı yüzdelerine oranla daha az olduğu tespit edilmiştir. Farkın fazla olmamasına rağmen bu sonuç genel muhasebe dersine erkek öğrencilerin daha fazla ilgili olduklarını göstermektedir. Bu nedenle H₀ hipotezi reddedilmiştir.

H₀: Kuşak farklılıkları Genel Muhasebe dersinde başarıyı etkilememektedir

H₁: Kuşak farklılıkları Genel Muhasebe dersinde başarıyı etkilemektedir

Tablo 4. Kuşak Farklılıkları ile Genel Muhasebe Dersi Başarı Durumu

Başarı Durumu	1946-1964	%	1965-1980	%	1981-2000	%	Sonuç	Ki-Kare	
								K ²	P
Başarılı	78	75	376	81,2	9291	71,6	HoRed	81,377	0,000
Başarısız	26	25	1627	18,8	3682	28,4			
Toplam	104		2003		12973				

Söz konusu analiz sonuçları Y kuşağı (1965-1980) mensuplarının genel muhasebe dersine olan başarı düzeylerinin sırası ile X kuşağı (1946-1964) ve Z kuşağı (1981-2000)'na oranla daha yüksek olduğunu göstermektedir. Bu nedenle H₀ hipotezi reddedilmiştir.

H₀: Öğrenim türü Genel Muhasebe dersinde başarıyı etkilememektedir.

H₁: Öğrenim türü Genel Muhasebe dersinde başarıyı etkilemektedir.

Tablo 5. Öğrenim Türü ile Genel Muhasebe Dersi Başarı Durumu

Başarı Durumu	Ön Lisans	%	Lisans	%	Sonuç	Ki-Kare	
						K ²	P
Başarılı	9959	73,4	474	68,7	H ₀ Red	15,507	0,000
Başarısız	3610	26,6	1038	31,3			
Toplam	13569		1512				

Gerçekleştirilen analizler neticesinde ön lisans öğrencilerinin lisans öğrencilerine nazaran genel muhasebe dersinde daha başarılı oldukları saptanmıştır. Bu nedenle H₀ hipotezi reddedilmiştir.

H₀: Kayıt türü (ikinci üniversite kapsamında veya ilk defa yükseköğrenim kaydı yapma) Genel Muhasebe dersinde başarıyı etkilememektedir.

H₁: Kayıt türü Genel Muhasebe dersinde başarıyı etkilemektedir.

Tablo 6. Kayıt Türü ile Genel Muhasebe Dersi Başarı Durumu

Başarı Durumu	İkinci Üniversite	%	YGS	%	Sonuç	Ki-Kare	
						K ²	P
Başarılı	4353	79,6	6644	69,1	H ₀ Red	195,955	0,000
Başarısız	1113	20,4	2971	30,9			
Toplam	5466		9615				

Öğrencilerin söz konusu eğitim kurumuna olan kayıt türlerinin genel muhasebe dersindeki başarı düzeylerinde etkili olduğu görülmektedir. İkinci üniversite kapsamında herhangi bir bölüm okuyan öğrencilerin, ilk defa bir yükseköğrenim kurumuna kayıt yaptıranlara göre Genel Muhasebe derslerinde daha başarılı oldukları görülmektedir. Bu nedenle H₀ hipotezi reddedilmiştir.

H₀: İkinci fakülte kapsamında gelen öğrencilerin fakülte türü Genel Muhasebe dersinde başarıyı etkilememektedir

H₁: İkinci fakülte kapsamında gelen öğrencilerin fakülte türü Genel Muhasebe dersinde başarıyı etkilemektedir

Tablo 7. Fakülte Türü ile Genel Muhasebe Dersi Başarı Durumu

Başarı Durumu	İİBF mezunu/ öğrencisi	%	Diğer Fakülteler	%	Sonuç	Ki-Kare	
						K ²	P
Başarılı	1202	87	9795	71,5	H ₀ Red	153,462	0,000
Başarısız	179	13	3905	28,5			
Toplam	1381		13700				

Analiz sonuçları ikinci fakülte kapsamında gelen öğrencilerinden İİBF öğrencisi olanların diğer fakülte öğrencilerine nazaran genel muhasebe dersinde daha başarılı olduklarını ortaya koymaktadır. Bu sonuçlar neticesinde İİBF öğrencilerinin söz konusu derse hâkim olmaları sebebiyle daha başarılı oldukları yorumu yapılabilir. Bu nedenle H₀ hipotezi reddedilmiştir.

H₀: Lise türü Genel Muhasebe dersinde başarıyı etkilememektedir.

H₁: Lise türü Genel Muhasebe dersinde başarıyı etkilemektedir.

Tablo 8. Lise Türü ile Genel Muhasebe Dersi Başarı Durumu

Başarı Durumu	Ticaret Meslek Lisesi Mezunu	%	Diğer Liseler	%	Sonuç	Ki-Kare	
						K ²	P
Başarılı	505	72,6	10492	72,9	H ₀ Red	0,048	0,826
Başarısız	191	27,4	3893	27,1			
Toplam	696		14385				

Araştırmaya konu olan öğrencilerden ticaret meslek lisesi mezunu olanların diğer liselerden mezun olan öğrencilere nazaran genel muhasebe dersinde daha az başarı gösterdikleri gerçekleştirilen ki-kare analizi ile tespit edilmiştir. Lise eğitimleri süresince muhasebe eğitimi alan bu grup öğrencilerinin diğer liselerde eğitim gören ve muhasebe eğitimi ile yükseköğretimde karşılaşan öğrenci grubuna nazaran Genel Muhasebe derslerinde daha başarılı olmaları öngörülmesine rağmen, analiz sonuçları çok az farkla dahi olsa diğer lise mezunlarının ticaret meslek lisesi mezunlarına nispeten daha başarılı olduklarını göstermektedir.

H₀: Cinsiyet Genel Not Ortalamasını etkilememektedir

H₁: Cinsiyet Genel Not Ortalamasını etkilemektedir

Tablo 9. Cinsiyet ile Genel Not Ortalaması Arasındaki İlişki

Başarı Durumu	Kadın	%	Erkek	%	Sonuç	Ki-Kare	
						K ²	P
Başarılı	3325	46,7	3967	49,9	H ₀ Red	15,489	0,000
Başarısız	3801	53,3	3988	50,1			
Toplam	7126		7955				

Genel muhasebe dersinde olduğu gibi genel not ortalamasında da erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre daha başarılı oldukları analiz sonuçlarına göre ortaya konulmaktadır. Bu nedenle H₀ hipotezi reddedilmiştir.

H₀: Kuşaklar Genel Not Ortalaması başarısını etkilememektedir

H₁: Kuşaklar Genel Not Ortalaması başarısını etkilemektedir

Tablo 10. Kuşak Farklılıkları ile Genel Not Ortalaması Arasındaki İlişki

Başarı Durumu	1946-1964	%	1965-1980	%	1981-2000	%	Sonuç	Ki-Kare	
								K ²	P
Başarılı	58	55,8	1265	63,2	5968	46	H ₀ Red	206,714	0,000
Başarısız	46	44,2	738	36,8	7005	54			
Toplam	104		2003		12973				

Söz konusu analiz sonuçları Y kuşağı (1965-1980) mensuplarının genel başarı düzeylerinin sırası ile X kuşağı (1946-1964) ve Z kuşağı (1981-2000)'na oranla daha yüksek olduğunu göstermektedir. Genel Muhasebe dersinde oluşan sonuçlara benzer bir durumun ortaya çıkmasıyla birlikte özellikle Z kuşağı temsilcilerinin düşük bir başarı ortalamasına sahip oldukları görülmektedir. Bu nedenle H₀ hipotezi reddedilmiştir.

H₀: Öğrenim türü Genel Not Ortalaması başarısını etkilememektedir

H₁: Öğrenim türü Genel Not Ortalaması başarısını etkilemektedir

Tablo 11. Öğrenim Türü ile Genel Not Ortalaması Arasındaki İlişki

Başarı Durumu	Ön lisans	%	Lisans	%	Sonuç	Ki-Kare	
						K ²	P
Başarılı	6756	49,8	536	35,4	H ₀ Red	112,025	0,000

Başarısız	6813	50,2	976	64,6			
Toplam	13569		1512				

Analiz sonuçlarına göre Açık Öğretim Fakültesi'nde Ön Lisans eğitimi alan öğrencilerin Lisans eğitimi alan öğrencilere kıyasla Genel Not Ortalaması noktasında daha başarılı oldukları görülmektedir. Bu nedenle H_0 hipotezi reddedilmiştir.

H_0 : Kayıt türü Genel Not Ortalaması başarısını etkilememektedir

H_1 : Kayıt türü Genel Not Ortalaması başarısını etkilemektedir

Tablo 12. Kayıt Türü ile Genel Not Ortalaması Arasındaki İlişki

Başarı Durumu	İkinci Üniversite	%	YGS	%	Sonuç	Ki-Kare	
						K ²	P
Başarılı	3383	61,9	3909	40,7	H ₀ Red	629,340	0,000
Başarısız	2083	38,1	5706	59,3			
Toplam	5466		9615				

Analiz sonuçlarına göre ikinci üniversite kapsamında öğrenim gören öğrencilerin YGS sınavı ile kayıt yaptıran öğrencilere göre Genel Not Ortalama başarıları daha yüksektir. Bu nedenle H_0 hipotezi reddedilmiştir.

H_0 : İkinci fakülte kapsamında gelenlerin fakülte türü Genel Not Ortalaması başarısını etkilememektedir

H_1 : İkinci fakülte kapsamında gelenlerin fakülte türü Genel Not Ortalaması başarısını etkilemektedir

Tablo 13. Fakülte Türü ile Genel Not Ortalaması Arasındaki İlişki

Başarı Durumu	İİBF mezunu/ öğrencisi	%	Diğer Fakülteler	%	Sonuç	Ki-Kare	
						K ²	P
Başarılı	970	70,2	6322	46,1	H ₀ Red	291,606	0,000
Başarısız	411	29,8	7378	53,9			
Toplam	1381		13700				

İkinci üniversite kapsamında Açık Öğretim Fakültesi'nde eğitim alan öğrencilerden İİBF mezunu ya da öğrencisi olan öğrencilerin diğer fakülte öğrencilerine göre daha başarılı oldukları ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle H_0 hipotezi reddedilmiştir.

H₀: Lise türü Genel Not Ortalaması başarısını etkilememektedir

H₁: Lise türü Genel Not Ortalaması başarısını etkilemektedir

Tablo 14. Lise Türü ile Genel Not Ortalaması Arasındaki İlişki

Başarı Durumu	Ticaret Meslek Lisesi Mezunu	%	Diğer Liseler	%	Sonuç	Ki-Kare	
						K ²	P
Başarılı	246	35,3	7046	49	H ₀ Red	49,436	0,000
Başarısız	450	64,7	7339	51			
Toplam	696		14385				

Araştırmaya konu olan öğrencilerden meslek lisesi mezunu olanların diğer liselerden mezun olan öğrencilere nazaran genel not ortalamaları gerçekleştirilen ki-kare analizi ile tespit edilmiştir. Bu nedenle H₀ hipotezi reddedilmiştir.

IV. Sonuç

Dünya’da ve ülkemizde önemini her geçen gün artıran Açık Öğretim Sistemleri toplumdaki bireylerin kendilerini çok yönlü bir şekilde eğitimlerine katkı sağlamakla kalmayıp onlara maliyet, zaman, ulaşım vb. birçok avantajı da beraberinde sunmaktadır. Bu çalışmada; Atatürk Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi ön lisans ve lisans öğrencilerinin Genel Muhasebe dersi başarılarına ve Genel Not Ortalamalarına etki eden faktörler araştırılmıştır. Çalışmada Atatürk Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesine faaliyete başladığı 2011-2012 akademik yılı ile 2015-2016 akademik yılı arasında kayıt yaptıran 158.927 öğrenciden genel muhasebe dersi alan 15.424 öğrenciye ait veriler kullanılmıştır. Araştırmada yöntem olarak Ki-Kare testi kullanılmıştır. Ki-Kare testi nitel iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığı araştırılırken kullanılmaktadır.

Analiz sonuçlarına göre cinsiyet faktörünün genel muhasebe ve genel not ortalamasının her ikisinde de etkili olduğunu göstermektedir. Hem genel muhasebe ders başarısında hem genel not ortalamasında erkek öğrencilerin kadın öğrencilere kıyas ile daha başarılı oldukları görülmektedir. Kuşak farklılıklarının etkisi değerlendirildiğinde Y kuşağı olarak isimlendirilen 1965- 1980 kuşağına mensup öğrencilerin hem genel muhasebe dersinde hem genel not ortalamasında diğer kuşaklara nazaran daha başarılı oldukları ortaya konulmuştur. Y kuşağı öğrencilerini sırası ile X kuşağı (1946-1964) ve Z kuşağı (1981-2000) öğrencileri oluşturmaktadır. Bu noktada daha genç öğrencilerin daha başarısız olmasının nedenleri ileride yapılacak çalışmalar da irdelenmesi gereken konular arasında yer almaktadır.

Yüksek Öğrenime Geçiş Sınavı'na göre puansal olarak lisans programlarının ön lisans programlarına göre daha yüksek olmasına rağmen lisans programı öğrencilerinin beklenenin aksine genel muhasebe ders başarısında da genel not ortalamasında da ön lisans öğrencilerine göre daha başarısız oldukları analiz sonuçları ile tespit edilmiştir. Ayrıca, ikinci üniversite kapsamında açık öğretim vasıtasıyla farklı bir bölüm okuyan öğrencilerin ilk defa herhangi bir yükseköğrenim kurumuna kayıt yaptıran öğrencilere oranla daha başarılı oldukları analiz sonuçları ile gösterilmektedir. Lisans öğrencilerinin ön lisans öğrencilerine ve yeni kayıt yaptıran öğrencilerin ikinci üniversite kapsamında eğitim görenlere göre daha başarısız olmaları gelecekte anket çalışmaları ile araştırılabilecek konular arasında yer almaktadır.

Araştırma hipotezleri arasında yer alan İİBF mezunu/öğrencisi olarak ikinci üniversite kapsamında eğitim gören öğrenciler ile diğer fakültelerden gelen öğrencilerin genel muhasebe ders başarısı beklendiği gibi İİBF öğrencileri lehine hesaplanmıştır. İİBF eğitimleri süresince muhasebe dersi almış olmaları yüksek ihtimal olan bu öğrencilerin diğer fakültelerde okuyup ta herhangi bir şekilde böyle bir eğitim almayan öğrencilere göre daha başarılı olmaları normal olarak kabul edilebilecek bir durumdur.

Son olarak, yoğun muhasebe eğitimlerinin verildiği Ticaret Meslek Lisesi mezunu öğrencilerinin diğer lise mezunlarına göre Genel Muhasebe dersinde daha başarılı olmaları beklenirken, analiz sonuçları bunun aksi şekilde ortaya çıkmaktadır. Analiz sonuçlarına göre, çok az bir fark ile de olsa diğer lise mezunları ticaret meslek lisesi mezunlarına göre hem genel muhasebe ders başarısında hem genel not ortalamasında daha başarılı bir görüntü ortaya koymaktadırlar.

Açık öğretim sistemi yaygınlığı artırdıkça bu alanda yapılacak olan çalışma sayısında da ilerleyen yıllarda büyük bir artışın olacağı bu yoğunlaşmanın da açık öğretim eğitimine katkı sağlayacağı muhakkaktır. Gelecekte, maliyet muhasebesi, şirketler muhasebesi gibi derslerinde eklenmesi ile daha geniş araştırmalar yapılabilir. Ayrıca, Türkiye'de faaliyet gösteren üç farklı Açık Öğretim Fakültesinin 'de karşılaştırmalı analizinin yapıldığı bir çalışmanın da gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

Kaynaklar

- Çankaya, F., ve Dinç, E. (2009). "Powerpoint ve Klasik Usulde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrenciler Arasındaki Farklılıkların Tespiti: Karadeniz Teknik Üniversitesinde Bir Araştırma", *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* (17) 2009 / 1 : 28 - 52
- Demir, M., ve Çam. M. (2006). "Muhasebe Bölümü Öğrencilerinin Muhasebe Öğreniminde Başarılarını Olumsuz Etkileyen Faktörlere İlişkin Bir Araştırma." *Muhasebe ve Finansman Dergisi* 32: 1-11.
- Erol Mikail, ve ERKAN, G.(2008) "Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Başarılarını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesine Yönelik Biga İktisadi ve İdari Birimler Fakültesinde Bir Araştırma". *KMU İİBF Dergisi* 10(14), 284-301.
- Erturgut, R., 2008. "İnternet Temelli Uzaktan Eğitimin Örgütsel", *Sosyal, Pedagojik ve Teknolojik Bileşenleri, Bilişim Teknolojileri Dergisi*, Mayıs 2008, 79-87.

- Güngör, M., ve Bulut, Y. (2008). "Ki-Kare Testi Üzerine". *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları*, 7(1), 84-89.
- Karagöz, Y. (2010). "Nonparametrik Tekniklerin Güç ve Etkinlikleri". *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 33, 1-23.
- Karasioğlu, Fehmi, ve Haluk Duman. "Meslek Yüksekokullarında Muhasebe Eğitimi Ve Kalitesi Üzerine Bir Not." *University of Gaziantep Journal of Social Sciences* 2011 10(1):165 - 180
- Moore, M., ve Kearsley, G. (2005). "Distance Education: A System View. Canada: Wadsworth", 3. Baskı, Sayfa 23.
- Mutlu, M., E., Kayabaş, K., B., Erorta, Ö., Ö., ve Kayabaş, İ., "Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde E-Öğrenmenin Gelişimi", *Açıköğretimle 30 Yıl T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları No: 3116 Açıköğretim Fakültesi Yayınları No:2028*
- Özbay, Ö. (2009). "Çapraz Tablo Analizi Nasıl Yapılır? Pratik Bir Açıklama., *HÜTAD*, (9), 459-472.
- Sami Çukadar, Sönmez Çelik, 2003. İnternete Dayalı Uzaktan Öğretim ve Üniversite Kütüphaneleri, *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, Ocak 2003, Cilt 4, Sayı 1, ss. 31-42.
- Sayın, Ş., Yeğinboy, Y., ve Tektüfekçi, F. (2005). Dokuz Eylül Üniversitesi İİ BF'nde Öğrenci Açısından ve Alt Yapı Bakımından Muhasebe ve Finansman Eğitiminin Etkinliğinin Ölçülmesi ve Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma. *Mufad Journal*, (25), 101-108.
- Setting The Scene – Giving Knowledge For Free: The Emergence Of Open Educational Resources – ISBN-978-92-64-03174-6 © OECD 2007
- Sürmen, Y. (1992). Vergi Bilincinin Geliştirilmesinde Muhasebecinin Rolü. *Sayıştay Dergisi*, (7), 25-29.
- <http://www.oecd.org/edu/cei/38654317.pdf>
<http://auzef.istanbul.edu.tr/acik-ogretim-nedir.html>